

STRÖMSTADS
KOMMUN

Plan mot kränkande behandling Tjärnö pedagogisk omsorg 2024

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Förskolans förhållningssätt och vision	3
Så här vill vi ha det på vår förskola.....	3
Ansvarig för plan mot kränkande behandling	3
Kort analys av förra årets åtgärder	4
Årets aktuella åtgärder.....	4
Förebyggande åtgärder	4
Främjande åtgärder.....	4
Delaktighet	5
Uppföljning av genomförda åtgärder.....	5
Förebyggande åtgärder	5
Främjande åtgärder.....	5
Utvärdering av helheten	5
Bilagor.....	6
Bilaga 1. Om kränkningar sker – så här gör vi	6
Bilaga 2. De sju diskrimineringsgrunderna.....	7
Bilaga 3. Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.....	8
Bilaga 4. Aktuella lagar	11
Bilaga 5. Kontaktuppgifter till förskolan.....	12

Inledning

Vad är kränkande behandling?

Det är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567).

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall.

Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Källa: 6 kapitlet 3 § skollagen

Förskolans förhållningssätt och vision

Så här vill vi ha det på vår förskola

Så här vill vi att vårt sociala klimat ska vara:	Ett gott, öppet klimat. Att vi kan prata med varandra, och få säga vad man tycker och tänker. Att man är inkännande, så att man kan sätta sig in i barnens situation.
De här normerna och värderingarna ska vår förskola stå för:	Alla är lika värda. Oavsett kön, ålder, funktionsvariation och etnicitet eller annan avvikelse från normen.
Så här vill vi att vår värdegrund ska märkas i den dagliga verksamheten:	Ett gott klimat i arbetsgruppen, som speglas i barngruppen. Att vi behandlar alla människor lika.

Ansvarig för plan mot kränkande behandling

Förskole- och verksamhetsformer som omfattas av planen:	Tjärnö pedagogisk omsorg
Ansvarig för planen:	Maritha Johansson
Planen gäller för perioden:	Året 2024
Så här informerar vi personalen:	Dagliga arbetet/Apt
Så här informerar vi barnen:	Dagliga arbetet
Så här informerar vi vårdnadshavare:	Föräldramöte/publicerad på www.stromstad.se

Kort analys av förra årets åtgärder

Vi är ett nytt arbetslag med ny rektor. Vi arbetar aktivt med att gå igenom värdegrundsmallar och öppet samtala kring hur vi vill ha det på Tjärnö pedagogiska omsorg för att bygga en samsyn kring värdegrund och arbetssätt. Vi delar upp oss på gården för att förebygga

Årets aktuella åtgärder

Förebyggande åtgärder

Identifierad risk	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig
Verksamhetsform: Pedagogisk omsorg			
Platser där vuxna inte är närvarande	Att pedagoger placerar ut sig så man är närvarande och har uppsikt	Trygga miljöer, minska risk för olyckor	I den dagliga verksamheten av pedagogerna
Mörkt på eftermiddagen, kan vara svårt att se vad som händer	Samla oss på lilla gården för att alla skall känna sig trygga	Tryggare utemiljö på eftermiddagarna under vinterhalvåret	I den dagliga verksamheten av pedagogerna
Staket mellan skolgård och förskolans gård. Skolbarn möter förskolebarn	Närvarande pedagoger och kommunikation mellan skolformer	Tryggare miljöer och främja ett positivt samarbete med grundskolan	Kontinuerligt av pedagoger
Vid gungorna när det är en pedagog som arbetar ensam.	Vi placerar oss så att vi har koll runt gungan eller främjar annan aktivitet när vi är ensam med barngrupp	Tryggare miljö för barnen och för pedagogerna som är ensamma med gruppen.	I den dagliga verksamheten av pedagogerna

Främjande åtgärder

Identifierade friskfaktorer	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig
Verksamhetsform: Pedagogisk omsorg			
Trygga barn	Ständigt återkommande diskussioner med barnen om värdegrunden, det kan handla om incidenter mellan barnen	Att följa upp de incidenter som kan uppstå och få barnen aktivt delaktiga i hur vi kan göra för att det inte skall hända igen	Vid t. ex samlingar. Tidsmässigt så nära händelsen som möjligt. Av pedagoger i verksamheten
Psykisk hälsa	Trygga upp barnen. Prata om olikheter, och att olikheter är bra. Prata om hur vi är mot varandra.	Att aktivt arbeta med värdegrunden	Samling, vardagliga situationer. Pedagoger i verksamheten
Kunna vara med och påverka sina barns vardag	Föräldraenkät	Vårdnadshavare får möjlighet att ge sin syn på verksamheten	Under höstterminen årligen. Förvaltningskontoret
Kunna vara med och påverka sina barns vardag	Förskolemöte / Förskoleråd	Vårdnadshavare får möjligt att se och påverka verksamheten	Rektor, pedagoger, vårdnadshavare

Delaktighet

Så här har vi möjliggjort delaktighet

Samverkan	
Hur har analysen och åtgärderna samverkats med barn?	I den dagliga verksamheten,
Hur har analysen och åtgärderna samverkats med personal?	På Apt, samt planeringsmöten
Hur har vårdnadshavare deltagit i arbetet?	Via hemsidan, på föräldramöte, utvecklingssamtal

Uppföljning av genomförda åtgärder

Förebyggande åtgärder

Vilken förebyggande åtgärd gäller det?	Resultat av åtgärd/insats	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?
Verksamhetsform: Pedagogisk omsorg		
Plats där vuxna inte är närvarande	Personalen cirkulerar mer, så att vi tryggar upp barnen ute.	Fortsätta se till att vi sprider ut oss, så att vi ser alla barn.
Staket mellan skolgård och förskolegård	Vi har varit närvarande på platsen.	Staketet är lågt. De äldre barnen kan klättra över om dom vill.
Grind ute för att kunna stänga runt gungorna	Närvarande på platsen eller främja annan aktivitet vissa stunder vid ensamarbete	Fungerar bra

Främjande åtgärder

Vilken främjande åtgärd gäller det?	Resultat av åtgärd/insats	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?
Verksamhetsform: Pedagogisk omsorg		
Ständigt återkommande diskussioner med barnen om värdegrund	De äldre barnen har blivit mer uppmärksamma på värdegrundsfrågor.	Vi behöver fortsätta att arbeta med värdegrundsfrågor på olika sätt för att alla barn så småningom ska förstå, utifrån ålder och förutsättningar.
Barn som börjar skolan efter sommarlovet, barn födda 2018 deltar med skolans personal under en planerad stund varje vecka	En möjlighet att bygga upp en trygghet inför skolstart, barnen får bekanta sig med lärare och lokaler	En mycket bra aktivitet, denna vill vi hålla i och fortsätta med

Utvärdering av helheten

Efter en tid med personalförändringar har vi jobbat mest med att landa i nya grupp och stärka samverkan och samarbete mellan alla på enheten även skolan och fritids. Detta är ett pågående arbete som kommer att ha stort fokus framåt för att vi vill jobba mot allas trygghet och trivsel på enheten.

Bilagor

Bilaga 1. Om kränkningar sker – så här gör vi

Rutin kränkande behandling

Skollag (2010:800) Skollagen 6 Kapitlet 9 och 10 §§ regleras bestämmelserna kring skyldigheterna att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling:

Personal

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.

Rektor

En rektor som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska anmäla detta till huvudmannen.

Huvudman

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de upplevda kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Delegation

Enligt Barn och utbildningsnämndens delegationsordning ska rektor skyndsamt utreda och i förekommande fall, vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Anmälan till huvudman

Anmälan om kränkande behandling till huvudmannen ska ske enligt följande.

Barn/barn eller elev/elev

1. När personal får kännedom eller har misstanke om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling av barn/elev ska detta anmälas skyndsamt digitalt i systemet Visma Drafit.
2. Rektor tillsammans med socialpedagog ansvarar för att utreda samt att åtgärder vidtas och följs upp gällande kränkande behandling barn/barn och elev/elev.
3. Den färdigställda utredningen till respektive skolchef via Visma Drafit och diarieförs i W3D3.

Barn/vuxen eller elev/vuxen

1. När rektor får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling av vuxen ska detta anmälas till huvudmannen. Anmälan görs via respektive skolchef.
2. Rektor ansvarar för utredningen och tar vid behov hjälp av den centrala elevhälsan och kommunens HR avdelning.
3. Den färdigställda utredningen diarieförs i W3D3 samt i förvaltningens personalarkiv Novi.

Bilaga 2. De sju diskrimineringsgrunderna

Diskriminering äger rum när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Sexuell läggning
- Etnicitet
- Religion eller annan trosuppfattning

Funktionsnedsättning. Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas funktionsförmåga. De kan bero på skador eller sjukdomar, som fanns vid födseln, har uppstått senare eller förväntas uppstå. Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse, du är lika skyddad av lagen även om du har en mindre omfattande funktionsnedsättning.

Ålder. Med ålder menas uppnådd levnadslängd. Skydd mot åldersdiskriminering omfattar alla och gäller alltså även i skolan. En person kan bli diskriminerad eller trakasserad för att hen behandlas utifrån sin ålder i stället för utifrån sin person eller kompetens. Grunden för åldersdiskriminering är allmänna föreställningar om hur unga respektive äldre är, vad de klarar av och vilka drivkrafter de har.

Kön. Med kön avses de juridiska könen kvinna eller man. Kön diskriminering handlar om att kvinnor och män inte behandlas som individer. Villkoren styrs i stället av föreställningar om hur de förväntas vara och uppträda utifrån sin könsroll, exempelvis när det gäller fysisk styrka, tekniskt kunnande, socialt ansvarstagande etc. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar även personer som avser att ändra eller har ändrat sitt juridiska kön.

Könsoverskridande identitet eller uttryck. När någon inte identifierar sig som kvinna eller man, eller genom sin klädsel, kroppsspråk, beteende eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Sexuell läggning. Exempelvis homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Sexuell läggning omfattar en människas hela liv och kan handla om sådant som identitet, samlevnadsform och kärlek. Om heterosexualitet alltid anses vara det "normala" och förväntade blir det en styrande norm, den så kallade heteronormen. Därmed blir det "onormalt" eller "konstigt" att vara homo- eller bisexuell. Heteronormen styr mer än vad vi tror när det gäller miljö och tilltal på skolan och i bemötande av barn och vårdnadshavare.

Etnicitet. När någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla har en etnisk tillhörighet. Alla kan därför bli utsatta för diskriminering. Var och en har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet. En person kan också ha flera etniska tillhörigheter, till exempel om föräldrarna har olika etnisk bakgrund. Nationella minoriteter är etniska minoriteter.

Religion eller annan trosuppfattning. Exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Begreppet annan trosuppfattning är kopplat till religiös åskådning. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar omfattas inte av begreppet annan trosuppfattning eftersom de inte har någon koppling till religion. I många religioner och trosuppfattningar bekänner eller bekräftar man sin tro genom handlingar. Lagen omfattar därför även de uttryck för tro som ingår i ens religion eller trosuppfattning som till exempel regler om kläder, bön, kost och så vidare.

Bilaga 3. Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Diskriminering handlar om missgynnande. Diskriminering innebär att en elev missgynnas på grundval av någon av de sju lagstadgade diskrimineringsgrunderna: " kön " könsidentitet eller uttryck " etnisk tillhörighet " religion eller annan trosuppfattning " funktionsnedsättning " sexuell läggning " ålder. Diskriminering förutsätter ett maktunderläge hos den som utsätts för det. Det betyder att lärare eller annan personal på skolan eller förskolan kan diskriminera eleven eller barnet. Elever i skola och i fritidshem och barn i förskola kan däremot inte diskriminera varandra.

Kränkande behandling är "ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet" och som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Trakasserier är uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Ibland kan det vara svårt att urskilja om uppträdandet handlar om trakasserier eller kränkande behandling, men det spelar mindre roll. Huvudmannens ansvar att utreda och åtgärda är det samma. Trakasserier och kränkningar kan ske barn och elever emellan, men det kan också vara personalen som kränker eller trakasserar barnet eller eleven.

Vad är direkt diskriminering?

Direkt diskriminering är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Exempel på direkt diskriminering:

- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk (religion)
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen (funktionshinder)
- En skola tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen (sexuell läggning)

Vad är indirekt diskriminering?

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en generell bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Exempel på indirekt diskriminering

- Alla elever serveras samma mat (elever med religion som förbjuder viss typ av mat diskrimineras)

Vad är bristande tillgänglighet?

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Exempel på åtgärder som kan krävas kan vara att ta bort trösklar eller att erbjuda hjälpmedel som eleven behöver för att kunna delta i utbildningen.

Vad är instruktion att diskriminera?

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, exempelvis en anställd pedagog, att diskriminera någon annan. Instruktion att diskriminera kan ske både direkt och indirekt.

Vad är trakasserier?

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen (2008:567). Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna.

Den som trakasserar har inte ett maktövertag, det betyder att en elev kan trakassera en annan elev. Exempel på trakasserier är att kalla någon för bög, hora, CP, mongo eller dampunge. Trakasserier kan också ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Vad är sexuella trakasserier?

Trakasserier kan också vara av sexuell natur, då kallas de för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller ger närgångna blickar, ovälkomna komplimanger, inbjudningar, anspelningar eller jargong. Det gemensamma för trakasserier och sexuella trakasserier är att beteendet är oönskat och att det är den person som är utsatt som bestämmer om det är kränkande eller inte. De sexuella trakasserierna behöver inte ha koppling till diskrimineringsgrunderna för att anses som sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier definieras i diskrimineringslagen.

Vad är mobbning?

Mobbning äger rum när någon blir utsatt för kränkningar och/eller trakasserier av en eller flera personer vid flera olika tillfällen. Den som är utsatt för mobbning kan uppleva sig i underläge och ha svårt att försvara sig. Skolverkets definition av mobbning är ”en upprepad negativ handling som inbegriper att någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.” Det som kallas mobbning eller kränkande behandling kan ibland vara rent brottsliga handlingar, såsom misshandel och olaga hot.

Vad är kränkande behandling?

Arbetet mot kränkande behandling regleras i skollagen (2010:800, kap 6). Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering. Kränkningar kan, precis som diskriminering och trakasserier, ske både medvetet och omedvetet samt vid enstaka eller upprepade tillfällen.

Kränkande behandling kan vara:

- Verbalt: skällsord, förolämpningar och sprida rykten
- Socialt: utfrysning, miner och blickar
- Fysiskt: slag, knuffar, tafsningar och förföljelse
- Text och bild: sms, mms, lappar, klotter, e-post, bloggar, video och chattsidor

Kränkande behandling kan också ske mellan vuxna och barn.

I fall av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier på internet har skolan skyldighet att utreda om kränkningarna har koppling till skolan. Detta gäller även om kränkningar skett på elevernas fritid. Barn- och elevombudet övervakar tillsammans med Skolinspektionen den del av skollagen som gäller kränkande behandling.

Vad är repressalier?

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Vad är de nationella minoriteterna?

I samband med diskrimineringsgrunderna etnicitet och religion är det viktigt att lyfta de fem erkända nationella minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Dessa grupper är etniska och/eller religiösa minoriteter och skyddas därmed även av diskrimineringslagen. Enligt FN:s definition är

samerna dessutom urfolk. De historiska minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli.

Gemensamt för minoritetsgrupperna är att de har befolkat Sverige under lång tid samt att de utgör grupper med en uttalad samhörighet. De har även en egen religiös, språklig eller kulturell tillhörighet och en vilja att behålla sin identitet. De nationella minoriteterna har under olika perioder varit utsatta, marginaliserade och kränkta. Det finns en mörk historia med bland annat rasbiologisk forskning, tvångsassimilering, tvångsflyttningar, tvångssteriliseringar samt barn som togs ifrån sina föräldrar när de började skolan och fick inte längre använda sitt eget språk och lära sin kultur. Än i dag har många barn som tillhör nationella minoriteter erfarenheter av diskriminering och trakasserier.

Enligt lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk är kommunen ovillkorligt skyldig att informera vårdnadshavarna om de särskilda rättigheter som gäller i våra skolor för nationella minoritetsbarn. De särskilda rättigheterna innebär att det allmänna ska främja och skydda de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och språk i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt. Enligt skollag ska en elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna erbjudas modersmålsundervisning oavsett elevens umgängesspråk i hemmet, elevens förkunskaper i språket eller antal elever som vill läsa språket som modersmål.

Bilaga 4. Aktuella lagar

Diskrimineringslag (2008:567)

Enligt diskrimineringslag ska varje skola ha aktiva åtgärder mot diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier. Skolan ska dokumentera sitt arbete med aktiva åtgärder genom att systematiskt undersöka, analysera, åtgärda och följa upp skolans arbete. Dessa aktiva åtgärder ska dokumenteras löpande genom hela året. Skolan ska även dokumentera hur samverkan med elever, personal och vårdnadshavare har skett.

Skollag (2010:800)

Enligt skollag ska varje skola årligen upprätta en plan mot kränkande behandling av elever. Planen ska redogöra hur skolan arbetar förebyggande och förhindrade så att ingen elev kränks. Planen ska även innehålla en redogörelse för åtgärder från det föregående året och för det kommande året (6 kap 8 §).

Bilaga 5. Kontaktuppgifter till förskolan

Funktion	Namn	Telefonnummer	E-postadress
Rektor	Maritha Johansson	0526-190 57	maritha.johansson@stromstad.se
Biträdande rektor	Josefin Hassellöv	0526-192 19	josefin.hasselov@stromstad.se
Specialpedagog	Petra Hissa	0526-192 12	petra.hissa@stromstad.se